

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2935/2025

Zagreb, 11. lipnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Sanja Bezbradica Jelavić, Dražen Bošnjaković, Ante Galić, Biljana Kostadinov, Lovorka Kušan, Maša Marochini Zrinski, Rajko Mlinarić, Goran Selanec, Frane Staničić i Miroslav Šumanović, odlučujući u izbornom sporu o žalbi političke stranke Socijaldemokratska partija Hrvatske - SDP, koju zastupa Luka Zrinski iz Varaždina, na sjednici održanoj 11. lipnja 2025. donio je

O D L U K U

I. Djelomično se usvaja žalba političke stranke Socijaldemokratska partija Hrvatske - SDP, izjavljena protiv točke II. izreke rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, KLASA: UP/I-012-03/25-04/10, URBROJ: 507-03/04-25-1 od 6. lipnja 2025. u dijelu točke 11. Grad Novi Marof, biračko mjesto broj 1. - Novi Marof, te se utvrđuje da je u drugom krugu glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije na tom biračkom mjestu:

- kandidat Anđelko Stričak umjesto 112 glasova dobio 111 glasova,
- kandidat Bruno Ister umjesto 136 glasova dobio 137 glasova,
- umjesto trinaest (13) dvanaest (12) nevažećih glasačkih listića

zbog čega se Državnom izbornom povjerenstvu nalaže da ispravi rezultate za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije za biračko mjesto Grad Novi Marof, biračko mjesto broj 1. - Novi Marof i ukupni izborni rezultat drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije.

II. U preostalom dijelu odbija se kao neosnovana žalba političke stranke Socijaldemokratska partija Hrvatske - SDP, izjavljena protiv rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, KLASA: UP/I-012-03/25-04/10, URBROJ: 507-03/04-25-1 od 6. lipnja 2025.

III. Ova odluka objavit će se u "Narodnim novinama".

O b r a z l o ž e n j e

1. Politička stranka Socijaldemokratska partija Hrvatske - SDP (u daljnjem tekstu: žaliteljica), koju zastupa Luka Zrinski iz Varaždina, izjavila je 8. lipnja 2025. žalbu protiv dijela točke II. i točaka III., IV. i V., u cijelosti, izreke rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIP), KLASA: UP/I-012-03/25-

04/10, URBROJ: 507-03/04-25-1 od 6. lipnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).

1.1. Žalba žaliteljice Ustavnom sudu dostavljena je elektroničkom poštom u nedjelju, 8. lipnja 2025., dok su izborni materijali sa svih biračkih mjesta u koje je DIP izvršio uvid pri donošenju osporenog rješenja, Ustavnom sudu dostavljeni u ponedjeljak, 9. lipnja 2025.

Dopisima od 9. lipnja 2025., upućenim elektroničkom poštom, Ustavni sud je od DIP-a zatražio i istoga dana dobio dodatnu dokumentaciju i to: očitovanje Županijskog izbornog povjerenstva Varaždinske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) na prigovor žaliteljice i dopunu prigovora, zatim očitovanje Općinskog izbornog povjerenstava Općine Cestica i Općinskog izbornog povjerenstva Općine Petrijanec.

Stoga, a u skladu s ustaljenom praksom Ustavnog suda u izbornim sporovima, od prvog sljedećeg dana računajući od dana zaprimanja posljednjeg zatraženog akta, to jest od 10. lipnja 2025. u 00:00 sati, počeo je teći rok od 48 sati za odlučivanje Ustavnog suda o žalbi žaliteljice (v. točku 3. obrazloženja odluke Ustavnog suda broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013.; "Narodne novine" broj 71/13.).

2. Točkom I. izreke osporenog rješenja prihvaćeni su prigovori žaliteljice i političke stranke Hrvatske demokratske zajednice - HDZ (u daljnjem tekstu: HDZ) te su djelomično poništene točke I. i II. Odluke Županijskog izbornog povjerenstva Varaždinske županije o rezultatima drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije provedenog 1. lipnja 2025., KLASA: 012-03/25-01/29, URBROJ: 2186-165-25-6 od 1. lipnja 2025. (u daljnjem tekstu: Odluka ŽIP-a od 1. lipnja 2025.).

Točkom II. izreke osporenog rješenja utvrđeni su rezultati drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije, održanog 1. lipnja 2025., na način kako je to pobliže navedeno u točki II. osporenog rješenja.

Pobijane točke III., IV., i V. izreke osporenog rješenja glase:

"III. Državno izbornog povjerenstvo utvrđuje da je u drugom krugu glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije važećih glasačkih listića bilo 48.966 odnosno 98,12%, da je nevažećih glasačkih listića bilo 940 odnosno 1,88%, te da je kandidat Anđelko Stričak dobio 24.493 glasa, a kandidat Bruno Ister 24.473 glasa.

IV. Na snazi ostaje točka III. Odluke Županijskog izbornog povjerenstva Varaždinske županije o rezultatima drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije provedenog 1. lipnja 2025., KLASA: 012-03/25-01/29, URBROJ: 2186-165-25-6 od 1. lipnja 2025., kojom je za župana Varaždinske županije izabran Anđelko Stričak, a za zamjenicu župana izabrana je Silvija Zagorec.

V. U preostalom se dijelu prigovori političke stranke SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE - SDP i političke stranke HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA - HDZ na postupak provedbe drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije odbijaju."

2.1. Osporeno rješenje doneseno je u povodu prigovora žaliteljice od 2. lipnja 2025. pod nazivom "Zahtjev za ponovno brojenje glasova", zatim dopune prigovora žaliteljice

od 3. i 4. lipnja 2025., te prigovora HDZ-a, sve u odnosu na postupak provedbe drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije.

S obzirom na to da su se navodi prigovora žaliteljice i HDZ-a odnosili na istu vrstu izbora (drugi krug glasovanja za izbor župana), te upućuju na slične nepravilnosti u postupku izbora zbog kojih su i zatražili ponovno prebrojavanje glasačkih listića odnosno utvrđivanje važećih i nevažećih glasačkih listića, DIP je oba prigovora, kao i dopune prigovora žaliteljice, razmotrio zajednički te je o njima odlučio osporenim rješenjem.

2.2. Pri odlučivanju o prigovorima žaliteljice i HDZ-a, DIP je od ŽIP-a Varaždinske županije zatražio i dobio:

- zapisnik o radu ŽIP-a za drugi krug glasovanja za izbor župana;
- zapisnike o radu općinskih i gradskih izbornih povjerenstava s područja Varaždinske županije za drugi krug glasovanja za izbor župana;
- zapisnike o radu biračkih odbora za biračka mjesta na području Varaždinske županije za drugi krug glasovanja za izbor župana, te
- glasačke listiće i izborni materijal za ona biračka mjesta na koja se upućuje u prigovoru.

O navodima prigovora žaliteljice i HDZ-a, također su zatražena očitovanja od ŽIP-a, Općinskog izbornog povjerenstva Općine Cestica i Općinskog izbornog povjerenstva Općine Petrijanec.

Nadalje, DIP je izvršio uvid i u izvješća Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Ravnateljstva policije, Operativno-komunikacijskog centra policije od 1. lipnja 2025., te je pristupio prebrojavanju glasačkih listića onih biračkih mjesta u odnosu na koje su žaliteljica i HDZ prigovorima upozorili na moguće nepravilnosti u pogledu pogrešne ocjene iskorištenih glasačkih listića od strane biračkog odbora.

2.3. Osporenim rješenjem djelomično su prihvaćeni prigovori žaliteljice i HDZ-a, te je DIP uz primjenu članaka 72. i 73. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) utvrdio nove rezultate glasovanja (točke I. i II. izreke osporenog rješenja).

Točkom III. izreke osporenog rješenja DIP je utvrdio broj odnosno postotak važećih i nevažećih glasačkih listića u drugom krugu glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije, te je utvrdio da je kandidat Anđelko Stričak, nositelj kandidacijske liste HDZ-a, Hrvatske socijalno-liberalne stranke - HSLS i Stranke umirovljenika Sjever - SUS, dobio 24.493 glasa, a kandidat Bruno Ister, nositelj kandidacijske liste SDP-a, Hrvatske seljačke stranke - HSS-a i Hoćemo pravedno - HOĆEMO dobio je 24.473 glasa.

Točkom IV. izreke osporenog rješenja DIP je ostavio na snazi Odluku ŽIP-a od 1. lipnja 2025. u dijelu u kojem je za župana Varaždinske županije izabran Anđelko Stričak, dok je za zamjenicu župana izabrana Silvija Zagorec, kandidatkinja za zamjenicu župana Varaždinske županije kandidacijske liste HDZ, Hrvatske socijalno-liberalne stranke - HSLS i Stranke umirovljenika Sjever - SUS.

Točkom V. izreke osporenog rješenje prigovori žaliteljice i HDZ-a odbijeni su kao neosnovani.

3. Mjerodavni dio osporenog rješenja glasi:

"2.6. Odlučujući o prigovorima Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je da je podnositeljima prigovora bio omogućen uvid u izborni materijal za izbor župana za sva biračka mjesta u Varaždinskoj županiji te da nakon uvida nisu imali primjedbe na ostala biračka mjesta koja nisu navedena u prigovorima.

Državno izborno povjerenstvo stoga nije pristupilo ponovnom prebrojavanju glasačkih listića za izbora župana sa svih biračkih mjesta u Varaždinskoj županiji na osnovi navoda iz prigovora koji upućuju samo na malu razliku u broju glasova između kandidata, kao i na znatnu razliku u broju glasova koje je pojedini kandidat dobio u prvom i drugom krugu glasovanja, već samo sa onih na koja se u prigovorima upućuje uz konkretne navode o serijskim brojevima određenih navodno spornih glasačkih listića.

Pritom podsjeća da razlozi zbog kojih se ponovno prebrojavanje glasačkih listića može iznimno dopustiti uvijek moraju biti objektivno opravdani, dostatni i relevantni te podrobno i jasno obrazloženi, kako se to navodi i u Odluci Ustavnog suda broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013. Nadalje, sukladno ustaljenoj izbornoj praksi i pravnom stavu Ustavnog suda Republike Hrvatske (odluke broj U-VIIA-3278/2013, od 11. lipnja 2013. i broj U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2017.), nedopustivo ponovno prebrojavanje glasačkih listića samo zbog toga što rezultati izbora pokazuju da je razlika u dobivenim glasovima između kandidata mala. Ni razlika u samo jednom glasu između kandidata nije sama po sebi razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića. Kada bi zakonodavac htio da razlika u broju glasova između kandidata bude pravno relevantan razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića, on bi bio dužan o tome propisati opće pravno pravilo, jednako za sve, u kojem bi odredio razliku u glasovima koja za sobom povlači zakonsku obvezu ponovnog prebrojavanja glasova. Međutim, sve dok takvo zakonsko pravilo ne postoji i sve dok se ne primjenjuje na svejednako, ponovno prebrojavanje glasačkih listića smije biti samo iznimka, objektivno opravdana i utemeljena na dostatnim i relevantnim razlozima koji moraju biti podrobno i jasno obrazloženi.

(...)

3.2. Zahtjev Podnositelja prigovora SDP za ponavljanjem drugog kruga glasovanja za izbor župana radi navodne nepravilnosti u radu biračkog odbora koji je biraču uručio dva glasačka listića za izbor župana nakon čega je birač 'dvostruko glasovao' na tim izborima nije osnovan. Podnositelj prigovora SDP navode potvrđuje fotografijom (snimkom zaslona mobilnog uređaja) javno objavljenoj na dan izbora na društvenim mrežama. Uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora za drugi krug glasovanja za izbor župana sa svih biračkih mjesta u Varaždinskoj županiji Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je da na niti jednom biračkom mjestu nakon otvaranja glasačkih kutija nije utvrđen višak glasačkih listića."

3.1. Prigovor žaliteljice u pogledu nepravilnosti u radu biračkog odbora na biračkim mjestima broj 13. u Općini Cestica i broj 8. u Općini Petrijanec, DIP je ocijenio neosnovanim.

Mjerodavni dio obrazloženja osporenog rješenja glasi:

"3.3. (...)

Državno izborno povjerenstvo izvršilo je uvid u zapisnike o radu biračkog odbora na predmetnim biračkim mjestima i u očitovanja nadležnih općinskih izbornih povjerenstava.

Iz očitovanja Općinskog izbornog povjerenstva Općine Cestica proizlazi da nisu utvrđene nikakve nepravilnosti koje bi utjecale na pravilnost izbornog procesa na dan održavanja drugog kruga glasovanja 1. lipnja 2025. Ističe se da je glasovanje na dan održavanja prvog kruga glasovanja 18. svibnja 2025. kao i na dan održavanja drugog kruga glasovanja 1. lipnja 2025. proteklo mirno te da Općinsko izborno povjerenstvo Općine Cestica nije zaprimilo ni jednu dojavu o možebitnim nepravilnostima u provedbi izbora, pa tako ni za biračko mjesto broj 13. Nadalje, ističe da su u radu biračkog odbora na navedenom biračkom mjestu kao članovi biračkog odbora sudjelovali i predstavnici Podnositelja prigovora SDP te da isti nisu imali primjedbi na zapisnik o radu biračkog odbora. Navode da je glasovanje na biračkom mjestu broj 13. proteklo potpuno mirno, bez ikakvih utjecaja na birače, što su potvrdili izjavama predsjednica i potpredsjednik biračkog odbora na biračkom mjestu broj 13.

Uvidom u Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor župana s biračkog mjesta broj 13. u Općini Cestica potvrđena je ispravnost navoda Općinskog izbornog povjerenstva Općine Cestica te je utvrđeno da u zapisniku nema upisanih izvanrednih okolnosti koje bi se dogodile za vrijeme glasovanja, da članovi biračkog odbora nisu imali primjedbi na navedeni zapisnik i da je isti potpisan od svih članova biračkog odbora koji su sudjelovali u radu tog biračkog odbora. Navode povjerenstva da su na navedenom biračkom mjestu kao članovi biračkog odbora sudjelovala i dva predstavnika Podnositelja prigovora SDP, Državno izborno povjerenstvo potvrdilo je dodatno uvidom u sastav biračkih odbora za drugi krug glasovanja koji je objavljen na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr.

Vezano uz navode podnositelja prigovora o značajnoj razlici u broju glasova za kandidata Anđelka Stričaka u prvom i drugom krugu glasovanja, Općinsko izborno povjerenstvo Općine Cestica u očitovanju navodi 'da je u prvom krugu glasovanja najviše glasova za županijsku skupštinu dobila lista HDZ-a - 73 glasa, a lista SDP-a nijedan glas' te da od strane Općinskog izbornog povjerenstva Općine Cestica prilikom terenske provjere nisu uočene nikakve nepravilnosti. Dalje se navodi da ne mogu ulaziti u razloge zbog kojih su birači promijenili svoje preferencije niti mogu i smiju utjecati na volju birača, već isključivo brinu o pravilnoj provedbi izbornog procesa, koja provedba nije dovedena u sumnju. Također napominju da su važećim glasačkim listićima, pa tako i za biračko mjesto 13. utvrđeni svi oni glasački listići koji udovoljavaju uvjetima propisanim odredbom članka 72. Zakona.

Iz očitovanja Općinskog izbornog povjerenstva Općine Petrijanec proizlazi da nisu utvrđene nikakve nepravilnosti u radu biračkog odbora na biračkom mjestu broj 8. u Općini Petrijanec, odnosno da nije bilo nepravilnosti koje bi dovele u pitanje regularnost izbornog postupka na tom biračkom mjestu. Prema očitovanju predsjednice Općinskog izbornog povjerenstva Općine Petrijanec, prilikom obilaska biračkog mjesta broj 8. oko 9:30 sati nisu utvrđene nepravilnosti. Birački odbor bio je u punom sastavu, a glasovanje se odvijalo uobičajeno. Tijekom cijelog dana, kao ni nakon zatvaranja birališta, nijedan član biračkog odbora nije prijavio nepravilnosti, a zapisnik o radu biračkog odbora potpisan je bez primjedbi od strane svih deset članova biračkog odbora. Navod o glasovanju birača bez važećih osobnih iskaznica odbacuje se s obrazloženjem da takve osobe nisu upisane u izvadak iz popisa birača. Također, nijedan birač na tom biračkom mjestu nije glasovao uz tzv. plavu potvrdu, ni u prvom ni u drugom krugu glasovanja. Nadalje, ističe se da biračko mjesto broj 8. karakterizira veći broj nepismenih birača koji ostvaruju svoje pravo glasa uz pomoć druge osobe, što se, prema navodima Općinskog izbornog povjerenstva Općine Petrijanec, redovito bilježi u zapisniku.

Uvidom u Zapisnik o radu biračkog odbora za izbor župana s biračkog mjesta broj 8. u Općini Petrijanec potvrđena je ispravnost navoda Općinskog izbornog povjerenstva Općine Petrijanec odnosno da nitko od birača nije glasovao uz pomoć tzv. plave potvrde, da u zapisniku nema upisanih izvanrednih okolnosti koje bi se dogodile za vrijeme glasovanja, da članovi biračkog odbora nisu imali primjedbi na navedeni zapisnik i da je isti potpisan od svih članova biračkog odbora koji su

sudjelovali u radu tog biračkog odbora te da je pet birača glasovalo uz pomoć druge osobe (birači s tjelesnom manom ili nepismeni birači koji su glasovali uz pomoć druge osobe).

Državno izborno povjerenstvo izvršilo je uvid u sastav biračkih odbora za drugi krug glasovanja koji je objavljen na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva www.izbori.hr te utvrdilo da je na biračkom mjestu broj 8. u Općini Petrijanec Podnositelj prigovora SDP imao tri svoja predstavnika u biračkom odboru.

Nadalje, uvidom u Izvješća Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Ravnateljstva policije, Operativno-komunikacijskog centra policije od 1. lipnja 2025. utvrđeno da nije bilo zahtjeva za intervencijom policije na dan održavanja drugog kruga glasovanja 1. lipnja 2025. na biračkim mjestima na području Općina Cestica i Petrijanec, odnosno ni najednom drugom biračkom mjestu na području cijele Varaždinske županije."

Posebno, a u odnosu na navode žaliteljice o navodnom utjecaju na birače biračkih mjesta koja su bila smještena u privatnim kućama pripadnika romske nacionalne manjine, DIP je istaknuo:

"Odluka o lokacijama biračkih mjesta donesena je sukladno zakonskim propisima, uzimajući u obzir dostupnost i potrebu osiguravanja biračkog prava svim građanima, uključujući i pripadnike nacionalnih manjina.

Navode o pritisku na birače ispred biračkih mjesta, odnosno o prisutnosti osoba koje su navodno davale upute za koga glasovati, podnositelj prigovora nije potkrijepio nikakvim dokazima. Birački odbori na biračkim mjestima broj 8. i broj 13. nisu zaprimili prijave o nepravilnostima tijekom izbornog dana 1. lipnja 2025., niti su u zapisnicima o radu biračkih odbora upisane bilo kakve nepravilnosti ili izvanredne okolnosti koje bi se dogodile za vrijeme glasovanja, kako je već ranije utvrđeno.

Tvrdnja da pripadnici romske nacionalne manjine većim dijelom nemaju valjane osobne iskaznice je paušalna ocjena podnositelja prigovora o određenoj etničkoj skupini, koja nije utemeljena na službenim podacima. Glasovati na izborima može isključivo osoba koja je upisana u izvadak iz popisa birača (u kojem izvatku su upisani svi birači s važećim osobnim iskaznicama) i koja se biračkom odboru identificira javnom ispravom s fotografijom, Svi birači koji su pristupili glasovanju morali su zadovoljiti ovaj zakonski uvjet. Birači, koji nemaju važeću osobnu iskaznicu glasuju na osnovi potvrde za glasovanje tzv. plave potvrde.

Ističe se da svi birači, neovisno o nacionalnoj pripadnosti, imaju jednako biračko pravo koje im je zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske i izbornim zakonima.

Slijedom navedenog, na biračkim mjestima broj 13. u Općini Cestica i broj 8. u Općini Petrijanec nisu utvrđene nepravilnosti u radu biračkog odbora na koje upućuje Podnositelj prigovora SDP, a koje bi bile opravdana osnova za ponavljanja glasovanja na tim biračkim mjestima.

Dodatno napominjemo da su na istim biračkim mjestima u Općini Cestica i Općini Petrijanec u istim prostorijama provedeni svi državni izbori 2024."

3.2. Zahtjev žaliteljice za ponavljanjem glasovanja za izbor župana na biračkim mjestima u Varaždinskim Toplicama broj 17. i 18., DIP je ocijenio neosnovanim.

Mjerodavni dio obrazloženja osporenog rješenja glasi:

"Podnositelj prigovora SDP zahtjev temelji na navodima da je, prilikom uvida u izborni materijal od strane promatrači SDP-a, utvrđeno da za biračko mjesto 17. u Varaždinskim Toplicama nije bilo glasačkih listića za kandidata Anđelka Stričaka niti nevažećih glasačkih listića, koji su zatim pronađeni među izbornim materijalom sa biračkog mjesta 18. u Varaždinskim Toplicama za koje Podnositelj prigovora SDP

pritom nije mogao utvrditi sa kojeg su točno biračkog mjesta te stoga traži ponavljanje glasovanja na ovim biračkim mjestima.

Županijsko izborno povjerenstvo u očitovanju potvrđuje da su nevažeći glasački i glasački listići za kandidata Anđelka Stričaka sa biračkog mjesta broj 17. u Varaždinskim Toplicama zaista pronađeni u izbornom materijalu za biračko mjesto broj 18. u Varaždinskim Toplicama kako navodi Podnositelj prigovora SDP, ali ističe da je promptnom provjerom serijskih brojeva pronađenih glasačkih listića pomoću odgovarajućeg informacijskog sustava utvrđeno da se radi o glasačkim listićima sa biračkog mjesta broj 17. te da se radi o očitoj omašci prilikom slaganja izbornog materijala sa predmetnih biračkih mjesta. Navedeno je odmah priopćeno svim tada prisutnim promatračima pa tako i Podnositelju prigovora SDP.

Slijedom navedenog, očita omaška u slaganju izbornog materijala nije opravdana osnova za ponavljanje glasovanja na biračkim mjestima u Varaždinskim Toplicama broj 17. i broj 18. te su navodi Podnositelja prigovora SDP u tom dijelu ocijenjeni neosnovanim."

3.3. Navode žaliteljice o tome da je ŽIP neosnovano onemogućio promatračima žaliteljice uvid u izvadak iz popisa birača DIP je, također, utvrdio neosnovanim.

Mjerodavni dio obrazloženja rješenja glasi:

"4.4. Navodi Podnositelja prigovora SDP da je Županijsko izborno povjerenstvo neosnovano onemogućilo promatračima Podnositelja prigovora SDP uvid u izvadak iz popisa birača su neosnovani.

Kako je izričito navedeno u obvezatnim uputama, promatrači imaju pravo uvida u izborni materijal, ali ne i u izvratke iz popisa birača i potvrde na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju. Ova ograničenja uvedena su s ciljem zaštite osobnih podataka birača, u skladu sa Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i drugim relevantnim propisima."

3.4. Zaključno, u obrazloženju osporenog rješenja (točka 3.5.) DIP je istaknuo:

"3.5. Odlučujući o prigovorima Državno izborno povjerenstvo je sukladno dosadašnjoj izbornoj praksi poklonilo vjeru zapisnicima o radu biračkih odbora koji u izbornom postupku imaju pravnu snagu javne isprave odnosno službenog dokumenta (Odluke Ustavnog suda broj UVIIA-2980/2013, od 24. svibnja 2013. i broj U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2015.)

Uvidom u zapisnike o radu Županijskog izbornog povjerenstva te općinskih i gradskih izbornih povjerenstava s područja Varaždinske županije Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je da nije bilo nepravilnosti u provedbi izbora te da članovi navedenih izbornih povjerenstava nisu imali ni jednu primjedbu na zapisnike o radu koji su potpisani od strane članova stalnog i proširenog sastava izbornih povjerenstava.

Uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora za sva biračka mjesta na području Varaždinske županije, njih ukupno 337, Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je da članovi biračkih odbora i promatrači na biračkim mjestima na području Varaždinske županije nisu u zapisnicima stavili nijednu primjedbu na rad biračkog odbora, pa tako ni primjedbu koja bi se odnosila na postupak prebrojavanja odnosno utvrđivanja valjanosti glasačkih listića niti ni na utvrđene rezultate glasovanja za kandidate naznačene u navedenim zapisnicima, da su zapisnici potpisani od strane svih članova biračkih odbora koji su sudjelovali u radu biračkih odbora na izborni dan.

Slijedom navedenog, Državno izborno povjerenstvo poklonilo je vjeru zapisnicima i ocijenilo neosnovanim navode podnositelja prigovora o nepravilnostima u radu biračkih odbora na osnovi kojih bi se ponavljalo glasovanje za izbor župana."

4. Žaliteljica u žalbi navodi da je prigovor i dopune prigovora podnijela tražeći od DIP-a da se izvrši ponovno prebrojavanje svih glasova svih biračkih mjesta i da se izvrši dodatna kontrola važećih i nevažećih glasačkih listića zbog iznimno male razlike u broju glasova prema privremenim rezultatima drugog kruga glasovanja za izbor župana Varaždinske županije u kojem je kandidat Anđelko Stričak osvojio 96 glasova više u odnosu na kandidata Brunu Isteru. Ističe kako je u povodu izjavljenih prigovora DIP utvrdio da je kandidat Anđelko Stričak ostvario 42 glasa manje, dok je Bruno Ister ostvario 34 glasa više od broja glasova utvrđenih Odlukom ŽIP-a od 1. lipnja 2025., što znači da se sada razlika između kandidata smanjila s 96 na 20 glasova prednosti.

U žalbi ponavlja svoj zahtjev da se izvrši prebrojavanje svih glasačkih listića na izborima za župana Varaždinske županije jer je, smatra, "jasno" da je prema utvrđenim nepravilnostima takvo prebrojavanje nužno kako bi se osigurao jedan od standarda u okviru slobodnih i poštenih izbora prema kojem svaki sudionik izbornog procesa treba imati jednake šanse za uspjeh. Ključnim smatra i standard transparentnosti kojim se svim izbornim sudionicima omogućava uvid u sve aspekte izbornog procesa (od pripreme do brojanja glasova i na kraju žalbenog postupka). Upućuje kako je DIP unatoč nizu utvrđenih nepravilnosti odbio njezin zahtjev da se provede ponovno prebrojavanje svih glasačkih listića, svih glasačkih mjesta u Varaždinskoj županiji, a ne samo onih na čijim su biračkim mjestima utvrđeni određeni propusti u radu biračkih tijela.

Žaliteljica dalje u žalbi citira dio obrazloženja osporenog rješenja u kojem se DIP poziva na praksu i stajalište Ustavnog suda o tome da razlozi zbog kojih se ponovno prebrojavanje glasačkih listića može iznimno dopustiti uvijek moraju biti objektivno opravdani, dostatni i relevantni te detaljno i jasno obrazloženi, kao i da je nedopustivo ponovno prebrojavanje glasačkih listića samo zbog toga što rezultati izbora pokazuju da je razlika u dobivenim glasovima između kandidata mala (v. odluke Ustavnog suda brojeva U-VIIA-3278/2013, navedeno, i U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2015.; "Narodne novine" broj 91/15.). Ističe kako se s navedenim stajalištem DIP-a ne može složiti jer je ono "kontradiktorno samo sebi". Ove navode pojašnjava tvrdnjama:

"Naime, činjenica što podnositelji prigovora, nakon što im je omogućen uvid u izborni materijal za izbor župana, nisu imali primjedbe na ostala biračka mjesta koja nisu navedena u prigovorima, nikako ne može biti razlog za odbijanje ovog zahtjeva. Ovo stoga što neovisno o tome što na preostalim biračkim mjestima nije bilo grešaka u klasifikaciji pojedinih glasačkih listića kao važećih ili nevažećih, to još uvijek ne znači da nije bilo greške u običnom brojanju glasova. Odnosno, ako su na ostalim biračkim mjestima svi listići bili važeći i korektno procijenjeni u korist jednog ili drugog kandidata, to još uvijek ne znači da birački odbori na takvim glasačkim mjestima nisu pogriješili u prebrojavanju glasova pojedinog kandidata ili upisali pogrešan broj ostvarenih glasova na istom."

U nastavku žalbe upućuje na utvrđene nepravilnosti na pojedinim biračkim mjestima u brojanju glasova slijedom čega smatra da je "sasvim jasno da se sada već radi o obrascu u nepravilnostima u radu biračkih odbora (njih 6 od provjerenih 31) jer ispada da je na 20 % od provjerenih biračkih mjesta utvrđena nepravilnost u prebrojavanju glasova."

4.1. Nadalje, žaliteljica navodi da je utvrđenje DIP-a u odnosu na Grad Novi Marof, biračko mjesto broj 1., Novi Marof (u kojem je kandidat Anđelko Stričak osvojio 112

glasova, a kandidat Bruno Ister 136 glasova, pri čemu je utvrđeno 248 važećih glasačkih listića, a nevažećih 13 glasačkih listića) pogrešno s obzirom na to da je prigovor bio na dva glasačka listića dok su konačni rezultati promijenjeni na način da je Anđelku Stričaku dodano 3 glasa umjesto 2, te je Bruni Isteru oduzet 1 glas iz nepoznatog razloga, te je stoga "nastavno pogrešno umanjen broj nevažećih listića samo za 1 umjesto 2."

Ove navode zaključuje tvrdnjama:

"Stoga, sve navedene okolnosti i dalje potvrđuju potrebu prebrojavanja svih glasačkih listića svih glasačkih mjesta jer gore opisana situacija jasno oslikava problem pozivanja na zapisnik kao jedini vjerodostojan dokaz s obzirom na to da se eventualne pogreške u brojanju i bilježenju glasova mogu otkriti tek naknadno, ponovnim prebrojavanjem listića i provjerom istih od strane nadležnog izbornog povjerenstva."

4.2. Žaliteljica u žalbi, također, ustraje na prijedlogu da se ponovi glasovanje na dva biračka mjesta u Varaždinskim Toplicama - biračkim mjestima broj 17. i 18., jer drži neprihvatljivim obrazloženje DIP-a da se omaškom dogodilo miješanje rezultata izbora ta dva biračka mjesta. Smatra kako nije moguće utvrditi odakle su predmetni glasački listići ili kako je došlo do mogućeg miješanja omotnica dvaju biračkih mjesta te time i samih glasačkih listića zbog čega tvrdi da je "sasvim jasno" kako je nastala potreba ponovnog provođenja glasovanja na ovim biračkim mjestima s obzirom na to da opisana situacija izbore na ovim biračkim mjestima čini nezakonitima i neprovjerljivima.

4.3. U odnosu na "glasačko mjesto Bednja, broj 1." i "biračko mjesto Beretinec broj 2." žaliteljica ističe kako je od strane promatrača utvrđena sljedeća nepravilnost:

"(...) jer je prebrojavanjem glasova za Brunu Isteru fizičkim prebrojavanjem i pregledavanjem listića od strane predstavnika SDP-a (iako to možda nisu smjeli...) utvrđeno da je taj kandidat dobio 64 glasova, dok je prema podacima iz zapisnika odnosno objavljenih rezultata DIP-a vidljiva brojka od 61 glasa za kandidata Isteru što znači da je i na tom biračkom mjestu počinjena bitna nepravilnost jer kandidat Stričak nije dobio 293 već 290 glasova a Ister 64, a ne 61 glas. Ista stvar, na biračkom mjestu Beretinec broj 2 objavljeno je da je Bruno Ister dobio 40 glasova a Stričak 54, međutim, kontrolom i prebrojavanjem glasačkih listova vidljivo je da je Bruno Ister dobio 41 glas, a Stričak 53. Na oba biračka mjesta prebrojavanje su vršili Sebastijan Geček i Ivana Skuzin koja ga je kontrolirala, međutim, sada odjednom unatoč uočenoj nepravilnosti samo na ta dva biračka mjesta u pobijanom rješenju nema niti riječi."

4.4. U žalbi, nadalje, ponavlja navode iz prigovora o "neobjašnjivom obratu" u glasovanju na biračkim mjestima broj 13. - Cestica i broj 8. - Petrijanec, u odnosu na prvi krug glasovanja, stoga, i u odnosu na ova dva biračka mjesta predlaže ponovno glasovanje. Opetovano ističe da su oba biračka mjesta bila u privatnim kućama pripadnika romske nacionalne manjine, ispred kojih su, prema dojavama s terena od strane članova biračkih tijela, čekalo više osoba s jasnim uputama glasačima da moraju glasovati za kandidata Stričaka. U nastavku ističe:

"Nadalje, prema javno dostupnim podacima, pripadnici romske manjine, pa tako i ovi koji su u konačnici odlučili o izboru varaždinskog župana, većim dijelom nemaju valjane osobne iskaznice jer postoje dokazi da su upravo na biračkim mjestima Petrijanec broj 8 i Cestica broj 13 glasale osobe bez važeće osobne iskaznice, a koja nepravilnost također predstavlja izravno kršenje izbornog zakonodavstva i dodatno

kompromitira vjerodostojnost rezultata dok predmetna okolnost nije otklonjena rješenjem DIP-a da na tim biračkim mjestima nisu bile prijavljene nepravilnosti niti su zabilježene u zapisnike."

Također, ponavlja da je na društvenim mrežama objavljen tekst određenog sadržaja te objavljena fotografija na kojoj se jasno vidi da netko slika dva glasačka listića.

Zaključno, navodi:

"S druge strane, SDP kao podnositelj ovog prigovora od ŽIP-a Varaždinske županije tijekom pregledavanja izbornog materijala zatražio je da mu se dopusti uvid i u popis svih birača, a osobito biračkih mjesta Petrijanec 8 i Cestica 13 kako bi mogao dokazati svoje tvrdnje oko toga da pripadnici romske manjine nemaju valjane osobne iskaznice niti pak su pribavili plave potvrde za glasovanje, no predmetni zahtjev za uvid predstavnicima ovdje podnositelja prigovora je odbijen iako bi jedino na opisani način moglo biti utvrđeno da li su pripadnici romske manjine doista imali važeće osobne iskaznice jer niti jedan jedini nije glasovao putem plave potvrde."

4.5. Iz svih navedenih razloga Ustavnom sudu predlaže usvajanje žalbe te da "donese zakonitu odluku na način da se omogući ponovno službeno, po povjerenstvu prebrojavanje svih glasačkih listića svih glasačkih mjesta u Varaždinskoj županiji kao i da donese odluku o ponovnom glasovanju na svim biračkim mjestima na kojima su utvrđene nepravilnosti, a osobito na biračkim mjestima 17. i 18. u Varaždinskim Toplicama te Petrijanec 8 i Cestica 13."

Žalba je djelomično osnovana.

5. Članak 130. ZoLI-ja glasi:

"Podnošenje prigovora i nadležnost za odlučivanje
(...)

Članak 130.

(1) Ako nadležno izorno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

(2) Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, nadležno izorno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti."

5.1. Članci 64. i 118. ZoLI-ja, u mjerodavno dijelu, glase:

"PRAVA I OBVEZE IZBORNIH TIJELA
(...)

Zapisnik o radu biračkog odbora
Članak 64.

(...)

(2) U zapisnik o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(...)

(4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.

(5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.
(...)"

"PETI DIO
Glava I.
PROMATRANJE IZBORA

(...)

"Ovlasti izbornih tijela prema promatračima
Članak 124.

(...)

(3) Promatrač ima pravo promatranja cjelokupnog izbornog postupka i pravo uvida u cjelokupni izborni materijal sve do proglašenja službenih konačnih rezultata izbora."

5.2. Članak 4. Obvezatnih uputa broj L VIII o pravima i dužnostima promatrača DIP-a, KLASA: 012-03/25-01/5, UR.BROJ: 507-03/07-25-11 od 14. travnja 2025. ("Narodne novine" broj 69/25.), u mjerodavno dijelu glasi:

**"OBVEZATNE UPUTE BROJ L VIII
O PRAVIMA I DŽNOSTIMA PROMATRAČA
(...)**

4. PRAVA I OBVEZE PROMATRAČA

Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a osobito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupni izborni materijal, osim izvadaka iz popisa birača te potvrda na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju.

(...)

Promatraču nije dopušteno:

(...)

- vršiti uvid iz izvatke iz popisa birača i potvrde na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju

(...)"

Članak 1. Obvezatnih uputa broj L II o zaštiti osobnih podataka DIP-a, KLASA: 012-03/25-01/5, UR.BROJ: 507-02/02-25-2 od 20. veljače 2025. ("Narodne novine" broj 30/25.) glasi:

**"OBVEZATNE UPUTE BROJ L II
O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA**

1. UVODNO

Na postupak obrade osobnih podataka osoba koje sudjeluju u postupku izbora: (...) župana te njihovih zamjenika u jedinicama u kojima se zamjenici biraju sukladno odredbama zakona kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava (...) na odgovarajući način primjenjuju se odredbe posebnih propisa kojima se uređuje zaštita osobnih podataka."

Članak 1. Obvezatnih uputa broj L VII o načinu glasovanja birača s tjelesnom manom, nepismenih birača te birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto DIP-a, KLASA: 012-03/25-01/5, UR.BROJ: 507-03/07-25-10 od 14. travnja 2025. ("Narodne novine" broj 69/25.) glasi:

**"OBVEZATNE UPUTE BROJ L VII
O NAČINU GLASOVANJA BIRAČA S TJELESNOM MANOM, NEPIŠMENIH BIRAČA
TE BIRAČA KOJI NISU U MOGUĆNOSTI PRISTUPITI NA BIRAČKO MJESTO**

1. Glasovanje se obavlja osobno.

Birač koji zbog kakve tjelesne mane (...) ili zbog toga što je nepismen, ne bi mogao samostalno glasovati, može doći na biračko mjesto s drugom pismenom osobom koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti redni broj ispred naziva kandidacijske liste odnosno redni broj ispred imena i prezimena kandidata za kojeg birač glasuje.

(...)"

6. Ustavni sud prvenstveno podsjeća da za izborne postupke vrijedi načelo po kojemu su ti postupci strogo formalni, pa stoga i pravna zaštita u tim postupcima podliježe strogim formalnim pravilima (v. odluku Ustavnog suda broj: U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2015. /"Narodne novine" broj 91/15./).

7. U konkretnom slučaju DIP je djelomično usvojio prigovore žaliteljice i HDZ-a, poništio je točke I. i II. izreke Odluke ŽIP-a od 1. lipnja 2025., te je, zbog utvrđenih nepravilnosti na biračkim mjestima pobliže označenim u točki II. osporenog rješenja (ukupno 31 biračko mjesto) utvrdio rezultate drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije provedenog 1. lipnja 2025.

U preostalom dijelu prigovori žaliteljice (i HDZ-a) odbijeni su kao neosnovani.

8. Ustavni sud uvodno opaža da se žalbeni razlozi žaliteljice uglavnom iscrpljuju u ponavljanju prigovora o kojima je odlučeno osporenim rješenjem.

Nakon razmatranja žalbe, osporenog rješenja, kao i ostale prikupljene dokumentacije Ustavni sud ustavnopravno prihvatljivim i zakonitim ocjenjuje razloge kojima je DIP u osporenom rješenju otklonio navode prigovora žaliteljice kao neosnovane, osim u dijelu točke II. izreke osporenog rješenja u dijelu koji se odnosi na utvrđene rezultate drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župna Varaždinske županije u Gradu Novi Marof, biračko mjesto broj 1. - Novi Marof (v. točku 10. obrazloženja ove ustavnosudske odluke).

a) U odnosu na zahtjev žaliteljice da se izvrši ponovno prebrojavanje svih glasova svih biračkih mjesta i dodatna kontrola glasačkih listića u Varaždinskoj županiji

9. Žaliteljica i u žalbi navodi da je prigovor i dopune prigovora podnijela DIP-u tražeći od njega da se izvrši ponovno prebrojavanje svih glasova svih biračkih mjesta i da se izvrši dodatna kontrola važećih i nevažećih glasačkih listića zbog iznimno male razlike u broju glasova u drugom krugu glasovanja za izbor župana Varaždinske županije. Žaliteljica upućuje da je razlika u osvojenim glasovima kandidata za župana Anđelka Stričaka i Brune Istera s 96 pala na 20 glasova prednosti. Navedeno kao i utvrđene nepravilnosti od strane DIP-a na pojedinim biračkim mjestima, prema mišljenju žaliteljice, upućuje na to kako je ponovno prebrojavanje "nužno". Posebno ističe kako činjenica da nakon što joj je omogućen uvid u izborni materijal za izbor župana nije imala primjedbe na rad biračkih odbora ostalih biračkih mjesta to jest onih koja nisu obuhvaćena osporenim rješenjem, ne znači "da na preostalim biračkim mjestima nije bilo grešaka u klasifikaciji pojedinih glasačkih listića" te "još uvijek ne znači da nije bilo greške u običnom brojanju glasova".

Žaliteljica, zaključno, navodi da "se ne može složiti" s dijelom obrazloženja osporenog rješenja u kojim se DIP pozvao na praksu Ustavnog suda u vezi ponovnog prebrojavanja glasačkih listića jer je ono "kontradiktorno samom sebi".

9.1. Ustavni sud podsjeća na svoje stajalište o vjerodostojnosti zapisnika kao službenog dokumenta, izraženo u odluci broj: U-VIIA-2980/2013 od 24. svibnja 2013. (objavljeno na www.usud.hr). Drugim riječima, za Ustavni sud u izbornom sporu mjerodavni su samo oni podaci o rezultatima izbora koji su upisani u zapisniku o radu biračkog odbora za pojedino biračko mjesto. Ustavni sud, također, podsjeća i na stajalište prema kojemu sve tvrdnje o navodnim nepravilnostima ili nezakonitostima u izbornom postupku moraju biti potkrijepljene odgovarajućim dokazima (v. odluku broj: U-VIIA-3065/13 od 28. svibnja 2013. /www.usud.hr).

Iz obrazloženja osporenog rješenja (točka 3.5.) jasno proizlazi da je DIP odlučujući o prigovorima žaliteljice (i HDZ-a) izvršio uvid u zapisnike o radu biračkih odbora za sva biračka mjesta na području Varaždinske županije (ukupno 337) i da je utvrdio da članovi biračkih odbora i promatrači nisu u zapisnicima stavili "ni jednu primjedbu" na rad biračkog odbora, pa tako ni primjedbu koja bi se odnosila na postupak prebrojavanja odnosno utvrđivanja valjanosti glasačkih listića, zatim na utvrđene rezultate za kandidate naznačene u navedenim zapisnicima kao i da su zapisnici potpisani od strane svih članova biračkih odbora koji su sudjelovali u radu biračkih odbora na izborni dan. Ustavni sud opaža da ova utvrđenja DIP-a žaliteljica ni ne dovodi u sumnju navodima žalbe.

Iz navedenih razloga, Ustavni sud ne može osnovanim prihvatiti žalbene navode da činjenica što žaliteljica nakon što joj je omogućen uvid u izborni materijal za izbor župana Varaždinske županije nije imala primjedbe na rad ostalih biračkih mjesta (a ne samo na ona obuhvaćena prigovorima) "ne može biti razlog" za odbijanje zahtjeva za prebrojavanje svih glasova na svim biračkim mjestima Varaždinske županije. Također, da bi odlučio o osnovanosti žalbenih navoda u izbornom sporu Ustavnom sudu nije dovoljno da se žalitelj pozove na vlastiti zaključak o tome da "ako su na ostalim biračkim mjestima svi listići bili važeći ne znači da birački odbori na takvim glasačkim mjestima nisu pogriješili u prebrojavanju glasova pojedinog kandidata ili upisali pogrešan broj ostvarenih glasova na istom."

Slijedom navedenog, a imajući u vidu činjenicu da na zapisnike o radu biračkih odbora svih biračkih mjesta na području Varaždinske županije nije bilo primjedaba (uključujući i primjedbe promatrača žaliteljice), te u nedostatku konkretnih primjedbi žaliteljice koje su potkrijepljene odgovarajućim dokazima o nepravilnostima o radu ostalih biračkih odbora na ostalim biračkim mjestima (osim onih označenih u prigovoru), Ustavni sud ocjenjuje neosnovanim navode žaliteljice da je DIP neosnovano odbio izvršiti ponovno prebrojavanje svih glasova svih biračkih mjesta i da se izvrši dodatna kontrola važećih i nevažećih glasačkih listića u drugom krugu glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije.

9.2. Nadalje, iz obrazloženja osporenog rješenja razvidno je da DIP nije uvažio zahtjev žaliteljice i pristupio ponovnom prebrojavanju glasačkih listića sa svih biračkih mjesta za izbor župana i zamjenika župana Varaždinske županije na osnovi navoda žaliteljice koji upućuju na malu razliku u broju glasova između kandidata za župana Varaždinske županije. DIP se pritom pozvao na stajališta Ustavnog suda izraženih u odlukama brojeva U-VIIA-3278/2013 (navedeno) i U-VIIA-3259/2015 (navedeno).

U odnosu na ovaj zahtjev, kojeg žaliteljica ponavlja i u žalbi, Ustavni sud opetovano ponavlja kako zahtjev za ponovnim prebrojavanjem glasova na izborima, a polazeći od pravne relevantnosti i utjecaja koji radnja "pregledavanja cjelokupnog izbornog materijala po pojedinim biračkim mjestima", to jest ponovno prebrojavanje glasačkih listića, ima u izbornom procesu, Ustavni sud dužan je utvrditi da razlozi zbog kojih se ta radnja može dopustiti uvijek moraju biti objektivno opravdani, dostatni i relevantni te posebno i jasno obrazloženi, a što žaliteljica u konkretnom slučaju nije učinila. Ustavni sud ponavlja svoje stajalište (v. točku 9. obrazloženja ove odluke) kako sve tvrdnje o navodnim nepravilnostima ili nezakonitostima u izbornom postupku moraju biti potkrijepljene odgovarajućim dokazima, dok se posebno napominje, kako je Ustavni sud to više puta istaknuo u svojim odlukama, da ni razlika u samo jednom glasu između kandidata nije, sama po sebi, razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića.

Stoga, Ustavni sud utvrđuje da prebrojavanje glasačkih listića, kako je to pravilno i u skladu sa stajalištima Ustavnog suda utvrdio DIP u osporenom rješenju, smije biti samo iznimka, objektivno opravdana i utemeljena na dostatnim i relevantnim razlozima koji moraju biti posebno i jasno obrazloženi (v. odluku broj: U-VIIA-3278/2013, navedeno).

Zaključno, Ustavni sud ocjenjuje da kada žaliteljica u žalbi navodi da se s ovakvim "stavom" DIP-a "ne može složiti" zapravo osporava pravna stajališta Ustavnog suda koje je isti zauzeo u svojoj praksi (konkretno, uvodno označenim u točki 9.2. obrazloženja ove odluke). Ocjena je Ustavnog suda da žaliteljica navodima žalbe nije navela konkretne, objektivne i dostatno obrazložene razloge zbog kojih bi Ustavni sud u njezinom slučaju odstupio od svoje ustaljene prakse u pogledu zahtjeva za ponovnim prebrojavanjem svih glasova na izborima.

b) U odnosu na utvrđeni izborni rezultat u Gradu Marofu, biračko mjesto broj 1. - Novi Marof

10. Utvrđene izborne rezultate drugog kruga glasovanja za župana i zamjenika župana Varaždinske županije u Gradu Marofu, biračko mjesto broj 1. - Novi Marof, žaliteljica smatra pogrešnim jer je "prigovor bio na dva glasačka listića" dok su konačni rezultati promijenjeni na način da je kandidatu Anđelku Stričaku dodano 3 glasa umjesto 2, dok je kandidatu jedan oduzet "iz nepoznatog razloga te je nastavno pogrešno umanjen broj nevažećih listića samo za 1 umjesto 2."

10.1. Iz obrazloženja osporenog rješenja proizlazi da je prigovor na rezultate izbora ovog biračkog mjesta DIP-u uputio HDZ i to u odnosu na dva glasačka listića serijskih brojeva: 0000255 i 0000027. U osporenom rješenju DIP je utvrdio da je prema zapisniku o radu biračkog odbora ovog biračkog mjesta kandidat Anđelko Stričak osvojio 109, a kandidat Bruno Ister 137 glasova, dok je važećim utvrđeno 246, a nevažećim 14 glasačkih listića.

Prigovor HDZ-a, DIP je utvrdio osnovanim te je oba glasačka listića proglasio važećim i utvrdio da je kandidat za župana Anđelko Stričak dobio još 2 glasa u odnosu na kandidata Brunu Isteru. Imajući u vidu navedeno DIP je dijelom točke II. osporenog rješenja za ovo biračko mjesto (v. redni broj 11. točke II. izreke osporenog rješenja) utvrdio sljedeći izborni rezultat:

- "11. Grad Novi Marof, biračko mjesto br. 1., Novi Marof
- kandidat Anđelko Stričak - 112 glasova
- kandidat Bruno Ister - 136 glasova
- važećim je utvrđeno 248 glasačkih listića, nevažećim 13 glasačkih listića"

Iz navedenog slijedi, da je žaliteljica u pravu kada u žalbi navodi da je DIP pogrešno utvrdio da je kandidat Anđelko Stričak na ovom biračkom mjestu ukupno osvojio 112 glasova jer pravilnim brojanjem glasova treba biti utvrđeno da je kandidat Anđelko Stričak na ovom biračkom mjestu osvojio ukupno 111 glasova (109 glasova utvrđenih zapisnikom biračkog odbora biračkog mjesta broj 1. - Novi Marof, te 2 glasa birača dva glasačka listića serijskih brojeva 0000255 i 0000027 koje je DIP osporenim rješenjem utvrdio važećim). Također, žaliteljica je u pravu i kada navodi da je "iz nepoznatog razloga" kandidatu Bruni Isteru osporenim rješenjem utvrđen jedan glas manje odnosno 136 glasova umjesto 137 glasova jer DIP-ovo utvrđenje važećim 2 označena glasačka listića u korist kandidata Anđelka Stričaka nije promijenilo izbornu situaciju kandidata Brune Isteru u odnosu kako je to utvrđeno zapisnikom o radu biračkog odbora ovog biračkog mjesta. Zaključno, žaliteljica je u pravu i kada upire da je DIP osporenim rješenjem pogrešno utvrdio da uvažavanjem prigovora HDZ-a ima 13 (umjesto 12) nevažećih glasačkih listića. Ustavni sud, zaključno, utvrđuje da je DIP u povodu prigovora HDZ-a pravilno utvrdio ukupan broj važećih glasačkih listića na biračkom mjestu Grada Novi Marof, broj 1. - Novi Marof (248 glasačkih listića).

Međutim, suprotno navodim žaliteljice, Ustavni sud ocjenjuje da prethodno navedena pogrešna utvrđenja DIP-a o utvrđenim rezultatima izbora za župana i zamjenika župana Varaždinske županije za ovo biračko mjesto, a imajući pritom u vidu konačne izborne rezultate za župana i zamjenika župana Varaždinske županije, nije nepravilnost koja je, u smislu članka 130. ZoLI-ja (v. točku 5. obrazloženja ove odluke), bitno utjecala odnosno mogla utjecati na rezultate izbora.

c) U odnosu na zahtjev za ponavljanjem glasovanja za izbor župana i zamjenika župana na biračkim mjestima u Varaždinskim Toplicama broj 17. i 18.

11. Žaliteljica u žalbi ustraje na zahtjevu da se ponovi glasovanje na dva biračka mjesta u Varaždinskim Toplicama i to na biračkom mjestu broj 17. i 18. jer smatra neprihvatljivim obrazloženje DIP-a da je na ovim biračkim mjestima došlo do "očite omaške" u slaganju izbornih materijala.

Naime, ŽIP je u očitovanju dostavljenom na zahtjev DIP-a potvrdio navode žaliteljice da su nevažeći glasački listići i glasački listići za kandidata Anđelka Stričaka s biračkog mjesta broj 17. doista i pronađeni među izbornim materijalom s biračkog mjesta 18. u Varaždinskim Toplicama, te je istaknuo da je po uočenom izvršena promptna provjera serijskih brojeva svih pronađenih listića pomoću odgovarajućeg informacijskog sustava (APIS) te da je utvrđeno da se radi o glasačkim listićima koje je zadužilo biračko mjesto broj 17. u Varaždinskim Toplicama. ŽIP je posebno naglasio da je navedeno odmah priopćeno svim tada prisutnim promatračima pa tako i žaliteljici.

Očitovanje ŽIP-a DIP je u cijelosti prihvatio osnovanim te je utvrdio da omaška u slaganju izbornih materijala nije opravdana osnova za ponavljanje glasovanja na biračkim mjestima u Varaždinskim Toplicama broj 17. i 18., zbog čega je ove žalbene navode odbio kao neosnovane.

11.1. Ustavni sud osobno je izvršio uvid u zapisnike o radu biračkih odbora za biračka mjesta broj 17. i 18. u Varaždinskim Toplicama te je utvrdio da su isti potpisani od svih članova biračkih odbora tih biračkih mjesta bez primjedbi. Također, zapisnici o radu biračkih odbora na ovim biračkim mjestima ne sadrže ni primjedbe ovlaštenih promatrača pa tako ni promatrača žaliteljice.

Stoga, a imajući u vidu prethodna utvrđenja ŽIP-a i DIP-a, kao i činjenicu da su o uočenoj pogrešci u slaganju izbornih materijala odmah obaviješteni svi tada prisutni promatrači pa tako i žaliteljica, a zapisnici o radu biračkih odbora ovih biračkih mjesta u Varaždinskim Toplicama ne sadrže nikakve primjedbe na rad članova biračkih odbora, Ustavni sud ocjenjuje da žaliteljica navodima žalbe nije dovela u sumnju obrazloženje DIP-a da se na ovim biračkim mjestima u Varaždinskim Toplicama radi o omašci u slaganju izbornih materijala koja nije opravdana osnova za ponavljanje glasovanja na ovim biračkim mjestima.

Žaliteljica u nastavku ovog dijela žalbe navodi brojke o ukupnom broju birača i broju odnosno postotku birača koji su glasovali u drugom krugu izbora na ova dva biračka mjesta kao i broju glasova koje su kandidati Ante Stričak i Bruno Ister osvojili (Ustavni sud opaža da se podaci o broju birača koji su pristupili glasovanja i broju osvojenih glasova pojedinih kandidata koje navodi žaliteljica ne podudaraju), no osim toga ne navodi druge razloge koji bi objektivno i opravdano izazvali u sumnju da bi opisana pogreška u slaganju izbornih materijala ova dva biračkih mjesta mogla i bila od utjecaja na konačni ishod izbornog postupka. Ustavni sud i u ovom dijelu smatra potrebnim ponoviti svoje stajalište o tome da razlozi za ponovnim prebrojavanjem glasova na izborima moraju biti objektivno opravdani, dostatni i relevantni te detaljno i jasno obrazloženi pri čemu ni razlika u samo jednom glasu kandidata nije, sama po sebi, razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića.

d) U odnosu na izborne rezultate u Općini Beretinec, biračkom mjestu Beretinec broj 2. i Općini Bednja, biračko mjesto broj 1.

12. Iz navoda žalbe i obrazloženja osporenog rješenja proizlazi da je DIP u povodu prigovora žaliteljice i HDZ-a utvrdio nepravilnosti u izbornom rezultatu u Općini Beretinec, biračkom mjestu Beretinec broj 2. zbog čega je točkom II. izreke osporenog rješenja ispravio tu nepravilnost utvrđenjem pravilnog rezultata (točka 21. točke II. izreke osporenog rješenja).

12.1. Iz očitovanja ŽIP-a o navodnim nepravilnostima u drugom krugu izbora u Općini Bednja, biračko mjesto broj 1., Ustavni sud utvrđuje da je ŽIP po nalogu DIP-a izvršio provjeru brojanjem važećih, nevažećih i neupotrebljenih listića tog biračkog mjesta te je utvrdio da je stvarno stanje u cijelosti u skladu s podacima sadržanim u zapisniku o radu biračkog odbora na biračkom mjestu broj 1.

Ustavni sud osobno je izvršio uvid u zapisnik o radu biračkog odbora Općine Bednja za biračko mjesto broj 1., te je utvrdio da ni ovlaštena promatrači ni članovi biračkog odbora nisu imali primjedbi na rad članova biračkog odbora tog biračkog mjesta.

12.2. Slijedom navedenih utvrđenja, ocjena je Ustavnog suda da žaliteljica svojim navodima nije dovela u sumnju zakonitost osporenog rješenja u odnosu na izborne rezultate ovih biračkih mjesta.

e) *U odnosu na zahtjev za ponavljanjem glasovanja za izbor župana i zamjenika župana u Općini Cestica, biračko mjesto broj 13. i Općini Petrijanec, biračko mjesto broj 8.*

13. Žaliteljica u žalbi ustraje i na zahtjevu za ponavljanjem glasovanja na označenim biračkim mjestima iz razloga "da su se u izbornim jedinicama Cestica i Petrijanec dogodili neobjašnjivi obrati" odnosno "potpuni preokret" u odnosu na prvi krug izbora.

Pojašnjava da kandidat Anđelko Stričak u prvom krugu izbora na biračkom mjestu broj 13. u Općini Cestica nije dobio niti jedan glas, a da je kandidat Bruno Ister dobio 76 glasova, dok je u drugom krugu glasovanja kandidat Anđelko Striček od ukupno 89 važećih glasova dobio svih 89 glasova, čime je kandidat Anđelo Striček "u samo dva tjedna uspio doći od toga da za njega ne glasa nitko, do toga da za njega na tom biračkom mjestu glasaju apsolutno svi pristupjeli glasači.". Ova okolnost, kako tvrdi, žaliteljica "zasigurno ostavlja prostor dvojabama o legalnosti i legitimnosti pribavljenih glasova baš SVIH birača tog izbornog mjesta te utjecaj na same glasače za koga će glasovati u drugom krugu izbora.".

Nadalje, a u odnosu na biračko mjesto broj 8. u Općini Petrijanec, žaliteljica navodi da je izlaznost birača u odnosu na prvi krug izbora porasla za 800 %.

U nastavku žalbe ističe kako se na oba biračka mjesta glasovanje odvijalo u privatnim kućama pripadnika romske nacionalne manjine "koje je, prema dojavama s terena od strane članova biračkih tijela, ispred svake od navedenih obiteljskih kuća čekalo više osoba s jasnim uputama glasačima da moraju glasovati za kandidata Stričaka.". Također, navodi da "prema javno dostupnim podacima, pripadnici romske manjine, pa tako i ovi koji su u konačnici odlučili o izboru varaždinskog župana, većim dijelom nemaju valjane osobne iskaznice jer postoje dokazi da su upravo na biračkim mjestima Petrijanec broj 8 i Cestica broj 13 glasale osobe bez važeće osobne iskaznice, a koja nepravilnost predstavlja izravno kršenje izbornog zakonodavstva i dodatno kompromitira vjerodostojnost rezultat dok predmetna okolnost nije otklonjena rješenjem DIP (...)".

Ponavlja navode iz prigovora da je na društvenim mrežama objavljen tekst određenog sadržaja te da je ujedno objavljena fotografija na kojoj se jasno vidi da netko slika dva glasačka listića.

Zaključno, ističe da je od ŽIP-a zatražila da joj se dopusti uvid i u popis svih birača, a osobito biračkih mjesta broj 8. u Općini Petrijanec i broj 13. u Općini Cestica, no da joj je takav zahtjev odbijen.

13.1. U odgovoru na ove navode prigovora žaliteljice DIP je pošao od toga da je izvršio uvid u zapisnike o radu biračkih odbora tih biračkih mjesta te je zatražio očitovanja nadležnih općinskih izbornih povjerenstava, a na temelju kojih je utvrdio kako na oba biračka mjesta nisu utvrđene nikakve nepravilnosti koje bi utjecale na pravilnost izbornog postupka. Također, utvrdio je da Općinsko izborno povjerenstvo Općine Cestica nije zaprimilo niti jednu dojavu o možebitnim nepravilnostima u provedbi izbora i da članovi biračkog odbora, među kojima su bili i predstavnici

žaliteljice, nisu imali primjedbi na rad biračkih odbora na tim biračkim mjestima. Također, DIP je utvrdio da iz zapisnika o radu biračkih odbora ovih biračkih mjesta nema upisanih izvanrednih okolnosti koje bi se dogodile za vrijeme glasovanja.

Navode žaliteljice o glasovanju birača bez važećih osobnih iskaznica na biračkom mjestu broj 8. u Općini Petrijanec, DIP je odbacio s obrazloženjem da takve osobe nisu ni upisane u izvadak iz popisa birača te je uputio kako u navedenoj općini postoji veći broj nepismenih birača koji ostvaruju svoje pravo glasa uz pomoć druge osobe.

Zaključno, prigovore žaliteljice o navodnom pritisku na birače ispred biračkih mjesta te tvrdnje da pripadnici romske nacionalne manjine većim dijelom nemaju valjane osobne iskaznice ocijenio je paušalnim jer ove navode žaliteljica nije potkrijepila nikakvim dokazima.

13.2. Ustavni sud osobno je izvršio uvid u zapisnike o radu biračkih odbora označenih biračkih mjesta te pravilnim ocjenjuje utvrđenje DIP-a da su navedeni zapisnici o radu biračkih odbora potpisani bez primjedbi, zatim da ne sadrže primjedbe ovlaštenih promatrača te da isti ne sadrže upis o bilo kakvim izvanrednim okolnostima koje bi se dogodile za vrijeme glasovanja. Također, iz zapisnika o radu biračkog odbora za biračko mjesto Općine Petrijanec broj 8., kako to pravilno utvrđuje DIP, proizlazi da je petero glasača, u smislu članka 1. Obvezatnih uputa DIP-a broj L VII o načinu glasovanja birača s tjelesnom manom, nepismenih birača te birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, glasovalo uz pomoć druge osobe.

U odnosu na navode o navodnom pritisku na birače ovih biračkih mjesta i glasovanju osoba bez važeće osobne iskaznice, Ustavni sud ustavnopravno prihvatljivim i zakonitim ocjenjuje utvrđenja DIP-a, te može jedino ponoviti svoje stajalište o tome da sve tvrdnje o navodnim nepravilnostima ili nezakonitostima u izbornom postupku moraju biti potkrijepljene odgovarajućim dokazima (vidjeti odluku broj: U-VIIA-3065/13 od 28. svibnja 2013. /www.usud.hr/).

U odnosu na navod da je žaliteljici odbijen zahtjev za uvid u popis svih birača, a osobito biračkih mjesta broj 8. u Općini Petrijanec i broj 13. u Općini Cestica, Ustavni sud žaliteljicu upućuje na svoje obrazloženje u točkama 14. i 14.1. obrazloženja ove ustavnosudske odluke.

f) U odnosu na zahtjev promatrača žaliteljice za uvid u popis svih birača

14. Konačno, žaliteljica u žalbi navodi da je DIP neosnovano odbio prigovor da je njezinim promatračima onemogućen uvid u izvadak iz popisa svih birača, "a posebno biračkih mjesta Petrijanec 8. i Cestica 13." jer je, kako tvrdi, to bio jedini način da se utvrdi "jesu li pripadnici romske manjine doista i imali važeće osobne iskaznice" s obzirom na to da "niti jedan jedini nije glasovao putem plave potvrde".

14.1. Imajući u vidu članak 4. Obvezatnih uputa broj L VIII o pravima i dužnostima promatrača (v. točku 5.2. obrazloženja ove odluke) Ustavni sud ocjenjuje neosnovanim ovaj žalbeni razlog jer je DIP pravilno utvrdio da promatrači imaju pravo uvida u izborni materijal, ali ne i u izvatke iz popisa birača i potvrde na osnovi kojih su birači pristupili glasovanju. Navedeno je, kako je i sam DIP pravilno utvrdio, u suglasnosti i s

Obvezatnim uputama broj L II DIP-a o zaštiti osobnih podataka (v. točku 5.2. obrazloženja ove odluke).

15. Slijedom svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da je osporeno rješenje, osim u dijelu točke II. osporenog rješenja u pogledu rezultata izbora u Gradu Novi Marof, biračko mjesto broj 1. - Novi Marof, doneseno u skladu s mjerodavnim člancima ZoLI-ja i da njime nije povrijeđeno izborno pravo žaliteljice, zbog čega se njezina žalba smatra neosnovanom te je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno kao u izreci odluke.

16. Objava ove odluke (točka III. izreke odluke) temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

Dostava (U-VIIA-2935/2025):

1. Luka Zrinski
Ulica hrvatskih branitelja 2c, 42000 Varaždin
e-mail: luka.zrinski129@gmail.com
- za žaliteljicu
2. Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske
Visoka 15, 10000 Zagreb
e-mail: dip@izbori.hr
na klasu: UP-I-012-03/25-04/10, urbroj: 507-03/04-25-1
- uz povrat glasačkih listića (9 kutija)
3. "Narodne novine" d. d. - radi objave
4. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
5. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Pomoćnica glavne tajnice Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

Vladimira Vodanović

